

ιστορία, αν κείνοι πού το κάμναν δε σταθούν με τὸ ντουφέκι, νὰ ποῦμε, στὸ χέρι νὰ φωνάζουν: «Προσέχτε, γιατί δὼ εἴμαστε!»

*

ΝΑ ξέρανε ὅσοιτο ὅλες κείνες οἱ χιλιάδες λαὸς πού μαζωχτήκαν στὸ Πολύγωνο τί θέλουνε καὶ τί ζητάνε; Λαϊκή ἐξέγερση. Πολυκαλά. Μὰ γιὰ τί πρῶτα ἐξέγερση; Διαβάσαμε τὸ λόγο ποῦδ' ἔλεγε ὁ κ. Παπαφώτης στὸ συλλαλητήριο, διαβάσαμε καὶ τὸ ψήφισμα. Καὶ τὰ δύο πέρα στὴν καθαρεύουσα γραμένα καὶ τὰ καλομελετήσαμε καὶ ἰδρώσαμε ὅσο νὰν τὰ νιώσουμε.

Ἀλλοίμονο! Ἐπαναστάστ' με Καθαρεύουσα! Ἀξίζει νὰ γίνῃ κι αὐτὸ τὸ παράξενο στὸ καφορμαϊκό.

Καὶ μήπως στὴν Ἀθήνα μοναχά; Σ' ὅλες τις ἐπαρχίες τὰ ἴδια. Μόνο οἱ Ἐπαρχίτες γράφανε τις προάλλες τὸ ψήφισμά τους σὲ ζωντανή γλώσσα, μὰ τὸ ψήφισμα τῆς γράφει ὁ δημοσιογράφος Στ. Σταματίου πού δὲν καρτεροῦσε νὰ βγοῦν οἱ ἐξωμωμένοι στὸ Γουδί γιὰ νὰ παναστατήσουν.

*

ΕΠΙΠΛΑΣΤΑΤΗΣ κι ὁ Μιστριώτης, ἀφοῦ καὶ ἡ ἀφεντιά του πῆγε εἰς Δευτέρα στὸ Πολύγωνο. Ἐπαναστάτης κι ὁ Καζάκης. Ἐπαναστάτης κι ὁ δεινὸς δάσκαλος κι ὁ τῆς βουλευτής. Μὰ ἀφοῦ ὅλοι αὐτοὶ οἱ κύριοι ἐπαναστατοῦν, ἐναντίον ποίαν ἡμεῖς οἱ ἄλλοι ἐπαναστατοῦμε;

Ὅλοι, βλέπετε, σήμερον πέρα πέρα, καλοὶ κακοί, ζήτων τὴν ἐπανάσταση. Κ' ἔτσι πιά ἡ ἐπανάσταση παύει νὰναι ἐπανάσταση ξαναγεννημένη, καθὼς τὴ λένε, καὶ γίνετα ἐπανάσταση «μετανωμένη», καθὼς καὶ εἶναι. Σῶνε μοναχὰ ὁ μετανωμένος μας νὰναι ἀληθινὸς καὶ νὰ μὴν ξεθυμάνῃ γρήγορα.

*

ΤΟ ΨΗΦΙΣΜΑ τῆς Δευτέρας χαρίζει κ' ἓν παραγράφκι του, τόσο δά, γιὰ τὴν παιδείαν.

«Διαιρηγύεται, λέει, κατὰ τῆς σημερινῆς τῆς πολιτείας ἀδιαφορίας περὶ μορφώσεως κλήρου καὶ πρακτικώτερας δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, τῶν δύο τούτων ἰσχυροτάτων παραγόντων τοῦ προόδου (1) τοῦ ἔθνους».

Ἀφοῦ παραδέχεται κείνος πού σύνταξε τὸ ψήφισμα τὴν παιδείαν μας γιὰ ἓν ἀπὸ τοὺς δύο ἰσχυροτάτους παράγοντες κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, ἔπρεπε νὰ ἐπιμείνῃ περισσότερο σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα καὶ νὰν τοῦ δώσει τὴν πρώτη πρώτη θέση στὸ ψήφισμα.

Ἔτσι πού τὸ παραρτήσανε τὸ παραγράφκι αὐτό, ἀνάμεσα στίς φυλακὲς καὶ στὴν τοκογλυφία (ὁ παραπάνω παράγραφος μιλάει γιὰ τίς φυλακὲς καὶ ὁ παρακάτω γιὰ τὴν τοκογλυφία) δεῖχνουνε πὺς δὲ δίνουνε κυριὰ μεγάλη σημασία στὸ ζήτημα τῆς παιδείας, μὰ πὺς τὸ βάλανε κι αὐτό, ἔτσι γιὰ νὰ δειξοῦν πὺς δὲν ξεχάσανε τίποτα.

Ἡ δική μας ἡ γνώμη εἶναι, καὶ τὴ φωνάζουμε, πὺς ὅσο δὲν ἀλλάξῃ αὐτὸ τὸ περίφημο ἐκτακτὸ σύστημα, καὶ

τώρα πιά, μήτε καλοσύνη. Πόσο ὁμορφα περάσανε οἱ μῆνες πού δὲν εἴτανε ἐδῶ! Καὶ πόσο γλήγορα! Ὡμέ! Ὡμέ! φοβοῦμαι, θὰ μοῦ τὸν πάρει πάλι!

Τρόμαξε. Ὁ Ὁρέστης γώρα σκύφτει καὶ τῆς μιλεῖ. Πόσο εἶναι χλωμός! Πόσο εἶναι χλωμός! Ἐκείνη τὸν κυτᾶ, δαγκώνει τὰ χεῖλιά της, λέει μιὰ λέξη κ' ὕστερα πάλι σωπαίνει καὶ χαμογελά. Ἐάφνου θάρρεψε ἡ Χρυσούλα πὺς μιλοῦσαν γι' αὐτή. Θέλανε νὰ τὴ σκοτώσουν. Καὶ κρυφομιλοῦσαν. Πὺς νὰ τὴ σκοτώσουν; — Μὲ τὸ μαχαίρι, ἔλεγε ἡ Νόρα. — Μὲ τὴν ἀγάπη, ἔλεγε ὁ Ὁρέστης, πὺς σκληρὸς κι ἀνήμερος. Μὲ τὴν ἀγάπη. Καὶ δὲ συμφωνοῦσαν.

— Φοβοῦμαι! Φοβοῦμαι!

Μαζεύτηκε στὸν τοῖχο κι ὁ Γοργίας τῆς πῆρε τὸ χέρι κ' ἤθελε νὰ τὴν παρηγορήσῃ καὶ δὲν ἔξερε τί νὰ πῇ.

— Σῶπα... σῶπα, Χρυσούλα. Δὲ βλέπεις πὺς κυτᾶζονται σὰν ἔχτροι;

Τὰ χεῖλιά της τὸ λέγανε, μὰ τὰ μάτια τοῦ Γοργία θωροῦσαν πεισματάρικα καὶ μὲ κάποια δυσκολοξεδιόλουτη εὐχαρίστηση κάποιες εἰκόνες. Ναι, ναι, εἶναι ὁ Οἰδίποδας ὁ ὁμορφος λεβέντης μὲ τὸ κόκκινο αἱματωμένο κῶμα πού ξεκίνησε νὰ κατα

χίλιες ἐπανάστασεις νὰ γίνονταν δὲ θὰ μποροῦσαν νὰ μᾶς ἀλλάξουν.

*

ΩΣΤΟΣΟ ὁ κ. Εὐταξίας, λένε, κατὰ λογαριάζει νὰ κάνῃ. Θὰ καταργήσῃ δηλ. τὰ Σχολαρχεῖα καὶ θὰ κάμῃ Γυμνάσια μὲ περισσότερες τάξεις καὶ Ἡμεγυμνάσια ἢ Λύκεια μὲ λιγότερες. Ἔτσι θὰ λιγοστεύουν οἱ δασκάλοι καὶ θὰ γίνῃ ἀρκετὴ οἰκονομία στὰ ἔξοδα.

Αὐτό, θαρροῦμε, λέγεται οἰκονομικὴ μεταρρύθμιση— μὰ κάποια ἄλληνη μεταρρύθμιση πὺς βαθιά καὶ πὺς σοβαρὴ ἀποζητάει σήμερον ἡ Παιδεία μας. Κι ἂν ἀντὶ νᾶναι ὁ Γ. Πουργὸς τῆς Παιδείας ὁ κ. Π. Ζαῖμης, εἴτανε ὁ κ. Παναγιωτόπουλος, θὰ τὴν ἐνωθε αὐτὴ τὴ μεταρρύθμιση, ἴσως καὶ θὰ τὴν πιτύχαινε.

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΣΟΥ

Ψηλά στὰ γαλανόλευκα
τοῦ οὐρανοῦ παλάτια
μ' ἀνέβασαν, ἀγάπη μου,
τὰ δύο σου μαύρα μάτια.

Μ' ἐφέραν σὶν ἀφάνταστο
τῆς εὐτυχίας θρόνο
τὰ βελουδένια μάτια σου
μὲ μιὰ ματιὰ τους μόνο.

Ἀθήνα.

ΛΙΑΙΚΑ ΑΘ. ΜΠΕΤΣΙΚΑ

ΣΥΣΤΑΙΝΟΥΜΕ

τὸ Βιβλιοπωλεῖο τοῦ κ. Λουκά Γ. Χατζηλουκά (Ἀθήνα—δδὸς Σταδίου 34). Ἀγοράζει βιβλία καὶ βιβλιοθήκες κ' εἶναι τὸ ἀρχαιότερο στὸ εἶδος του. Ἰδρύθηκε στὰ 1889 κ' ἐκδίδει ταχτικὰ κάθε χρονιά καταλόγους, πού τοὺς στέλνει χάρισμα σ' ὅποιον τοὺς ζητήσει.

ὑπὸ τὴν Ὑψηλὴν προστασίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως

Α Κ Α Δ Η Μ Ι Α

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ καὶ ΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ἐν Ἀθήναις (Πλατεία Κένιγγος)

Ἐγκειμένη διὰ τοῦ ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1894

Β. Δ. Σχολαὶ τεχνικῶν σπουδῶν ἀνώτεροι:

ΕΜΠΟΡΙΚΗ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ, ΓΕΩΡΓΙΚΗ,

ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΙΚΗ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Φοίτησις διετής.

Ἐνταῦχος μαθημάτων τῆς 15 Σεπτεμβρίου.

Πρόγραμμα ἀποστέλλεται δωρεάν.

Γίνονται δεκτοὶ μαθηταί.

χτήσει τὴ ζωή... Καὶ εἶναι ἡ Σφίγγα πού στέκεται στὰ στενορύμια τῆς νύκτος—ὦ! γιατί νᾶναι τόσο ὁμορφὴ! γιατί νᾶναι τόσο ὁμορφὴ!—κι ἄλλοι τοῦ πού θὰ τὴ συναντήσῃ, κι ἄλλοι τοῦ πού δὲ θὰ μπορέσῃ νὰ λύσῃ τὸ σφιχτοτυλιγμένο μυστήριον τῆς ζωῆς της καὶ νὰ κυριαρχήσῃ τὴν ἀνυπόταχτη ὁρμή τῶν λαγῶν της.

— Ὡ! πὺς τὸν κυτᾶ! πὺς τὸν κυτᾶ! φώναξε τὴν ἡ Χρυσούλα τρομαγμένη.

— Ναι, ναι, εἶναι ὁ ὁμορφος Λεβέντης κ' εἶναι κ' ἡ Γυνίκα καὶ στέκεται ἀνάμεσά τους τὸ φριχτὸ Μυστήριον τῆς Σάρκας.

— Πὺς τὸν κυτᾶ! πὺς τὸν κυτᾶ!

Ἔλεγε τώρα κι ὁ Γοργίας καὶ τὴν ψυχὴ του τυραννοῦσαν παράξενες ἀνατοχίλες. (Ὡ! θάτανε ἀπὸ τίς γυναῖκες ἐκεῖνες πού ἂν μείνεις μόνος μαζί μὲ μιὰ ἀπ' αὐτὲς κ' εἶναι δωμάτιο μικρὸ καὶ κατεβασμένες οἱ κουρτίνες καὶ ἀπλωσὲς ἀπάνω σου τὰ μπράτσα τῆς τῆς χλωμῆς καὶ δυνατῆς—ὦ! πὺς τρίζουσε τὰ δύστυχα κορμάκια τῶν πέρα πολὺ ἄγουρων ἐφήβων, μέσα σὲ τίτοιες ἀγκαλιές!—θὰ σὲ περιχύνε ἓνας φόβος τρελὸς καὶ ἔκτρες νὰ παραμερίσεις τίς κουρτίνες καὶ ν' ἀνοίξεις τὸ παράθυρο τρέμοντας μὴ σὲ προφτάσῃ καὶ ὁ σκοτεινὸς στὸ δρόμο

ΦΥΛΛΑΔΕΣ

ΤΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ

ΙΕ'

ΣΤΟΝ ΓΚΡΕΜΝΟ

— Νὰ σᾶς τὰ πῶ λοιπὸν, παιδιὰ μου, μιὰ καὶ καλὴ (ἄρχισε ὁ γέρος) στὸν τόπο μου οἱ δικοὶ μας σηκώθηκαν καὶ δὲ σηκώθηκαν. Ἐκαμαν τὴ δουλειὰ τους μισή. Αὐτὲς οἱ μισὲς οἱ δουλειὲς εἴταν πού μᾶς ἀφάνησαν τότες.

Εἴμουν δέκα μηνὼ νοικοκύρης, κ' ἡ Χριστίνα μου εἶχε στὴν ἀγκαλιά της τὸ πρῶτο της, ἀχ, καὶ τὸ στερνὸ της! Μήτε χωράφι εἶχαμε μήτ' ἀμπέλι. Σερμαγιά μας εἴταν ἡ βαρκοῦλα μου καὶ τὰ δίχτυα μου. Πρὶν ἄκμα νὰ λευτερωθῇ ἡ Χριστίνα πέρασαν κι ἀπὸ τὸ χωριὸ μας καὶ μάζευαν οἱ δικοὶ μας ἔτι μποροῦσαν. Ἐδινε ὁ καθένας ἔτι εἶχε. Ἐμεῖς δὲν εἶχαμε τίποτις ἄλλο νὰ δώσουμε, ἔδωσα λοιπὸν τὴ βάρκα μου, κ' ἔμεινα μὲ τὰ δίχτυα, καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα πὺς ἔρθε ἡ ὥρα μας καὶ θὰ δοῦμε καὶ μεῖς ἄσπρη μέρα. Τὴ βλέπαμε τὴ βαρκοῦλα σὰν ἔφευγε δεμένη πίσω ἀπὸ μιὰ γολέττα, καὶ τῆς φωνάζαμε «στὸ καλὸ». Ἐπιασαν τόπο οἱ γολέττες ἐκεῖνες, τὸ ξέρω. Μὰ τί κατάλαβες πού βρεθήκαμε ἔρμιοι καὶ μοναχοὶ σὰν πλάκωσε τὸ κακὸ ἀπὸ τὴν Ἀνατολή! Τὰ ἴδια τῆς Χίος, μόνο κατὰ μικρότερα.

Πῆραμε ὅλοι μας τὰ βουνά. Εἴτανε νύχτα, καὶ τρέχανε σὰ λυσσασμένοι κατόπι μας. Μὰ μεῖς ξέραμε τὰ κατατόπια, κι αὐτοὶ δὲν ἔξεραν. Κ' ἔτσι γλύτωσαν πολλοί, ἀν καὶ τὸ χωριὸ μας ρημάχτηκε. Μὰ ἐγὼ τέτοια τύχη δὲν εἶχα. Ὅτι περάσαμε ἀπὸ κατὰ σπαρτὰ σκύδοντας καὶ πῆραμε τὸ βουνὸ, ἄρχισε νὰ κλαίῃ τὸ μωρὸ στὴν ἀγκαλιά τῆς Χριστίνας! Τί νὰ κάμουμε τώρα! Βύξαξέ το, τῆς φωνάζω. Τοῦ κάκου, δὲ σῶπαινε τὸ μωρὸ!—Φράξέ τὸ στόμα του, σφίξέ το στὴν ἀγκαλιά σου, γιὰ τὸνομα τοῦ Θεοῦ, καὶ χαθῆκαμε! Πάλι τοῦ κάκου! Τὸ παιδί ὅλο τσίριζε.

— Αἰ, νὰ σοῦ πῶ, Χριστίνα, τῆς κάνω τότες, ἄλλον τρόπο δὲν ἔχει. Ἡ αὐτὸ θὰ πάῃ, ἡ ὅλοι μας. Κάμα τὸ σταυρὸ σου, καὶ πέτα το στὸν γκρεμνὸ! Γλήγορα γιατί πλάκωσαν! Νὰ, γύρισε νὰ τοὺς δῇς ἐκεῖ κάτω. Σφίξε τὰ δόντια σου, καὶ στὸν γκρεμνὸ.

*) Ἡ ἀρχὴ στὸ 352 φύλλο.

νὰ φωνάζεις: Βοήθεια! μὲ πνίγουνε! μὲ πνίγουνε!) Ὁ Ὁρέστης ἔσκυψε πὺς χλωμὸς τώρα καὶ τῆς ξαναφίλησε τὸ χέρι. Κ' ἐκείνη γρήγορα-γρήγορα, χωρὶς οὔτε κἂν νὰ καταδεχτῇ νὰ στραφῇ σὲ κάποιο πρᾶμα πού δίπλα τῆς ἀναστένανε καὶ πονοῦσε καὶ τὸ λέγανε Χρυσούλα, ἀνέβηκε στὸ αὐτοκίνητό της καὶ τὸ φρού φρού ἀνάβηκε πάλι χαρούμενο καὶ πεταχτὸ γύρω στὰ πόδια τῆς κ' ἔπειτα πάλι σῶπασε—ἀγκαλιάζοντας τα.

Τὰ γυαλινὰ μόνο μάτια τοῦ αὐτοκινήτου τὴν ὥρα πού στρεφότανε νὰ φύγῃ, κυτᾶνε ἄγρια τὴ Χρυσούλα καὶ τῆς φάνηκε ἔαφνου πὺς ἡ μηχανὴ αὐτὴ κ' ἡ Νόρα μαζί, ἀπτελοῦσαν ἓνα ὄντο ξωτικό καὶ κακούργο, ἓνα μεγάλῳ πού ξεκίνησε κ' ἔρθε ἀπὸ τὰ βάθη τῶν καιρῶν ἐχθρῶτα νὰ ξεριζώσει σωρὺς τὰ τρυφερά, δλάνθιστα δέντρα καὶ τὴν καταπράσινη ἐλπίδα τῶν ἀνυποψίαστων κάμπων.

Ἐφυγε μουγκρίζοντας—καὶ τ' ἔκουσε ἡ Χρυσούλα νὰ φοβερίζῃ πὺς θὰ ξανάβῃ πάλι καὶ δὲ θὰ τοῦ γλυτώσῃ καὶ μ' ἓνα κίνημά του θὰ τῆς τσάκιζε, σὰν κοτσάνι λουλουδιῶν, μέσ' στὴ μέση τὸ κορμί.

Ὁὐ! οὐ! οὐ! Ἐγὼ 'μαι πὺς στερεὴ ἀπὸ σένα καὶ πὺς δυνατὴ καὶ θὰ σοῦ σπᾶσω τὴ ζωὴ καὶ θὰ